

Sygn. akt VI ACa 1299/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA Maciej Kowalski

Sędziowie: SA Jolanta Pyżlak (spr.)

SO del. Tomasz Gal

Protokolant: sekretarz sądowy Olga Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 21 lutego 2019 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy

z powództwa A. S.

przeciwko W. M.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 20 marca 2017 r., sygn. akt XXV C 1371/15

1. oddała apelację;
2. zasądza od A. S. na rzecz W. M. kwotę 4050 zł (cztery tysiące pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI ACa 1299/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 26 stycznia 2015 r. powódka A. S. wniosła o zasądzenie od pozwanego W. M. kwoty 160.300,66 zł tytułem odszkodowania za nienależyte wykonywanie obowiązków syndyka masy upadłości wraz z odsetkami ustawowymi od poszczególnych kwot od dnia 28 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty (ew. z odsetkami od dnia prawomocności wyroku wydanego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w sprawie sygn. akt VII P 1346/12 tj. 7 grudnia 2013 r.). Ponadto, wniosła o zasądzenie kosztów postępowania.

Pozwany W. M. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania.

Wyrokiem z dnia 20 marca 2017 r. w sprawie o sygn. akt XXV C 1371/15 Sąd Okręgowy w Warszawie w punkcie pierwszym oddalił powództwo, w punkcie drugim zasądził od A. S. na rzecz W. M. kwotę 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, w punkcie trzecim przejął na rachunek Skarbu Państwa nieuiszczoną opłatę sądową od pozwu, od której powódka została zwolniona.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych i ocenie prawnej:

Powódka była zatrudniona w (...) S.A. w W. na podstawie umowy o pracę z dnia 1 marca 2009 r. na stanowisku (...). Na mocy aneksu do powyższej umowy wynagrodzenie powódki od dnia 1 czerwca 2010 r. wynosiło 23.550 zł brutto. Zgodnie z umową (§3 ust 2) powódce przysługiwało dodatkowo oprócz wynagrodzenia stałego także wynagrodzenie zmienne w formie tantiemów w wysokości 5% od zysku Spółki. Podstawę naliczenia tantiemów stanowił bilans spółki, pomniejszony o podatki lub zabezpieczenia podatkowe na poczet zobowiązań podatkowych pracodawcy. Późniejsze zmiany tak naliczonego zysku miały mieć wpływ na wysokość tantiemów, wypłata tantiemów nastąpić miała na koniec miesiąca następującego po miesiącu złożenia bilansów pracodawcy. Tantiemy naliczane były wyłącznie z zysku.

W dniu 29 lutego 2012 r. (...) S.A. w W. złożyła oświadczenie o rozwiązaniu stosunku pracy z powódką w trybie art. 52 § 1 pkt 1 k.p. Powyższe oświadczenie zostało przesłano powódce pocztą, z uwagi na fakt, iż przebywała na zwolnieniu lekarskim. Jako przyczynę rozwiązania stosunku pracy podano naruszenie zakazu konkurencji i spowodowanie szkody w majątku pracodawcy. Powyższe oświadczenie zostało wysłane powódce przesyłką poleconą za zwrotnym poświadczeniem odbioru na 3 adresy. Powódka przebywała w okresie od 8 do 23 marca 2012 r. na zwolnieniu lekarskim. Powódka otrzymała powyższe oświadczenie dnia 17 marca 2012 r.

W dniu 12 marca 2012 r. (...) S.A. w W. w osobie prezesa zarządu T. S. otrzymała od powódki oświadczenie o rozwiązaniu stosunku pracy bez wypowiedzenia w trybie art. 55 § 1¹ k.p. datowane na 12.03.2012 r. Powodem złożenia ww. oświadczenia było zaniechanie wypłaty wynagrodzenia powódce za luty 2012 r.

W dniu 14 marca 2012 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie (...) Wydział (...) ogłosił upadłość spółki (...) S.A. w W. obejmującą likwidację majątku upadłego. Do pełnienia funkcji syndyka masy upadłości powołany został pozwany W. M.. Tym samym postanowieniem wierzyciele upadłego zostali wezwani do zgłaszania wierzytelności w terminie dwóch miesięcy od dnia ukazania się ogłoszenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.

Pismem z dnia 19 marca 2012 r. powódka została zawiadomiona o ogłoszeniu upadłości spółki (...) S.A. w W. oraz o terminie, w jakim wierzyciele spółki mogą dokonywać zgłoszeń wierzytelności. Powyższe zawiadomienie zostało doręczone powódce wraz z formularzem zgłoszenia wierzytelności w dniu 26 marca 2012 r.

Pismem z dnia 24 maja 2012 r. powódka, na podstawie art. 236 p.u.i.n., dokonała zgłoszenia Sędziemu Komisarzowi wierzytelności w postępowaniu upadłościowym (...) S.A. w sprawie X GUp 34/12 na kwotę 193.810,59 zł, która obejmowała m.in. kwotę odszkodowania za okres wypowiedzenia z art. 55¹ § 1 k.p. w wysokości 156.286,36 zł oraz kwotę wynagrodzenia za okres 01.03.2012 r. -12.03.2012 r. w wysokości 8.563,64 zł (kwotę za okres dłuższy niż wskazany w pozwie). Powódka zgłosiła również kwotę 1.849,68 euro.

W dniu 6 czerwca 2012 r. powódka odebrała świadectwo pracy z dnia 30.04.2012 r. wystawione przez syndyka masy upadłości (...) S.A. W przedmiotowym świadectwie stwierdzono, iż powódka była zatrudniona w upadłej spółce od 1.03.2009 r. do 06.03.2012 r.

Powódka wystąpiła do syndyka o sprostowanie świadectwa pracy w zakresie określonej daty końcowej trwania stosunku pracy, który wg niej trwał do 12 marca 2012 r. Syndyk odmówił sprostowania świadectwa pracy.

W dniu 03 września 2012 r. syndyk złożył do Sędziego Komisarza listę wierzytelności sporządzoną w postępowaniu upadłościowym (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej. Na liście wierzytelności syndyk uznał wierzytelność powódki w kwocie 27.831,36 zł w kategorii II oraz odmówił uznania wierzytelności powódki w kwocie 165.979,23 zł oraz 1.849,68 euro. Na kwotę, której uznania odmówił syndyk złożyły się między innymi kwota 156.286,36 zł z tytułu odszkodowania za okres wypowiedzenia oraz kwota 4.282,28 z tytułu wynagrodzenia za pracę za okres 07.03.2012 r. - 12.03.2012 r. Jako podstawę odmowy uznania zgłoszonych wierzytelności syndyk wskazał fakt, że wierzytelności te nie znajdują potwierdzenia w księgach rachunkowych upadłego, a nadto, że roszczenia w omawianym zakresie są bezzasadne, gdyż stosunek pracy łączący powódkę z (...) S.A. uległ rozwiązaniu z dniem 06.03.2012 r. w wyniku złożenia powódce

przez (...) S.A. w W. oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia w trybie art. 52 § 1 pkt. 1 k.p. Kwestia skuteczności i chwili rozwiązania stosunku pracy powódki ze spółką (...) były sporna pomiędzy powódką, a ówczesnym zarządem (...) S.A.

Ogłoszenie o sporządzeniu listy wierzytelności w postępowaniu upadłościowym spółki (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej ukazało się w Monitorze Sądowym i Gospodarczym w dniu 29 listopada 2012 r. Powódka nie wniosła w terminie sprzeciwu, co do odmowy uznania jej wierzytelności na liście wierzytelności (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej przez Sędziego Komisarza.

W dniu 1 lutego 2013 r. powódka złożyła do Sędziego Komisarza wnioski o zmianę listy wierzytelności poprzez uwzględnienie wierzytelności powódki w kwotach 8.563,64 zł z tytułu odpowiednio wynagrodzenia za pracę za okres 01.03.2012 r. - 12.03.2012 r. oraz odszkodowania za okres wypowiedzenia w kwocie 156.286,36 zł. W treści pisma powódka wskazała, że postępowania prowadzone przed Sądem Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie zostały zakończone wydaniem wyroków uwzględniających powództwo o ustalenie istnienia stosunku pracy pomiędzy A. G., a (...) S.A. w okresie 01.09.2009 r.-12.03.2012 r. oraz powództwo o sprostowanie świadectwa pracy. Powódka argumentowała, iż okoliczność ta aktualizowała obowiązek syndyka uwzględnienia jej wierzytelności na liście wierzytelności z urzędu.

W dniu 22 lutego 2013 r. pozwany, jako syndyk działający w wykonaniu zarządzenia Sędziego Komisarza z dnia 5 lutego 2013 r. przedstawił Sędziemu Komisarzowi pisemną informację o przebiegu postępowań prowadzonych przed Sądem Rejonowym dla m.st. Warszawy (...) Wydział (...) z powództwa A. G. przeciwko (...) S.A. Syndyk poinformował Sędziego Komisarza, że wyroki wydane w sprawach przywołanych przez A. G. w piśmie z dnia 1 lutego 2013 r. są nieprawomocne i zostały zaskarżone przez syndyka (...) S.A. apelacjami wniesionymi do Sądu Okręgowego w Warszawie.

W dniu 15 marca 2013 r. syndyk przedstawił Sędziemu Komisarzowi kopie nieprawomocnych wyroków wydanych przez Sąd Pracy wraz z apelacjami.

Postanowieniem Sędziego Komisarza z dnia 19 marca 2013 r. wniosek powódki o zmianę listy wierzytelności został oddalony. W dniu 28 marca 2013 r. powódka wystąpiła o sporządzenie uzasadnienia postanowienia Sędziego Komisarza oraz o doręczenie jej postanowienia wraz z uzasadnieniem. Postanowieniem z dnia 22 kwietnia 2013 r. Sędzia Komisarz odmówił sporządzenia uzasadnienia postanowienia z dnia 19 marca 2013 r. oraz jego doręczenia. W uzasadnieniu postanowienia z dnia 22 kwietnia 2013 r. Sędzia Komisarz wskazał, że wniosek powódki, tzn. wniosek o zmianę listy wierzytelności, był pozbawiony podstaw prawnych, jako wniosek nieznanym ustawie prawo upadłościowe i naprawcze, a wierzyciel (powódka) miał prawo ingerować w treści listy wierzytelności poprzez złożenie sprzeciwu. Wobec złożenia wniosku pozbawionego podstawy prawnej, powódce nie przysługiwało zażalenie na postanowienie wydane w wyniku rozpoznania wniosku o dokonanie zmian na liście wierzytelności.

W dniu 26 kwietnia 2013 r. powódka złożyła wniosek o wykładnię postanowień Sędziego Komisarza z dnia 19 marca 2013 r. oraz 2 kwietnia 2013 r. Powyższy wniosek został oddalony postanowieniem Sędziego Komisarza z dnia 7 czerwca 2013 r., w uzasadnieniu, którego wskazano, że orzeczenia, których wykładni domagała się powódka, są sformułowane w sposób jednoznaczny i zrozumiały.

Powódka złożyła zażalenie na postanowienie Sędziego Komisarza z dnia 7 czerwca 2013 r. Postanowieniem z dnia 8 sierpnia 2013 r. Sędzia Komisarz odrzucił zażalenie powódki wobec nie uiszczenia przez powódkę opłaty sądowej od zażalenia

W dniu 3 czerwca 2013 r. Syndyk (...) S.A. W. M. złożył do Sędziego Komisarza ostateczny plan podziału funduszy uzyskanych z likwidacji masy upadłości. Plan podziału został sporządzony przez Syndyka na podstawie zatwierdzonej przez Sędziego Komisarza listy wierzytelności oraz uzupełniającej listy wierzytelności. Wierzytelność powódki dochodzona niniejszym pozwem nie została ujęta na żadnej z wyżej wymienionych list wierzytelności, nie znalazła się

ona również w ostatecznym planie podziału. Ogłoszenie o sporządzeniu przez syndyka ostatecznego planu podziału ukazało się w Monitorze Sądowym i Gospodarczym w dniu 10 lipca 2013 r.

Powódka nie wniosła zarzutów do planu podziału w terminie wynikającym z art. 349 p.u.i.n. Postanowieniem z dnia 23 sierpnia 2013 r. Sąd zatwierdził ostateczny plan podziału sumy.

Równolegle z postępowaniem upadłościowym prowadzonym wobec (...) S.A., na skutek pozwów powódki z dnia 30 marca 2012 r. i 3 lipca 2012 r. prowadzone było postępowanie przed Sądem Rejonowym dla m.st. Warszawy (...) Wydział (...) w sprawie o sygn. akt VII P 675/12 o ustalenie nieistnienia stosunku pracy, pomiędzy powódką a (...) S.A. w dacie doręczenia powódce oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę przez (...) S.A. oraz pod sygn. akt VII P 1346/12 postępowanie o sprostowanie świadectwa pracy. Podstawą faktyczną powyższych postępowań był spór powstały pomiędzy powódką, a (...) S.A. dotyczący trybu i terminu, w jakim doszło do rozwiązania stosunku pracy łączącego powódkę z (...) S.A. Powódka twierdziła, że stosunek pracy został rozwiązany w wyniku złożenia przez nią oświadczenia o rozwiązaniu stosunku pracy bez wypowiedzenia w trybie art. 55 § 1⁽¹⁾ k.p. w dniu 12 marca 2013 r., natomiast syndyk (...) S.A. stał na stanowisku, że stosunek pracy uległ rozwiązaniu w wyniku złożenia przez (...) S.A. oświadczenia w trybie art. 52 § 1⁽¹⁾ k.p.c. (bez wypowiedzenia) z dniem 6 marca 2012 r., a więc przed doręczeniem oświadczenia powódki o rozwiązaniu stosunku pracy. Stanowisko Syndyka, który przyjął stanowiska pracodawcy (...) S.A., stanowiło podstawę do wystawienia powódce świadectwa pracy, w którym wskazano, że była ona zatrudniona w (...) S.A. w okresie od dnia 01 marca 2009 r. do dnia 06 marca 2012 r.

W toku postępowania o ustalenie nieistnienia stosunku pracy (sygn. akt VII P 675/12) Sąd I instancji wydał wyrok, którym ustalił, że pomiędzy powódką a (...) S.A. nie istniał stosunek pracy w dniu 17 marca 2012 r., a więc w ustalonej przez Sąd Pracy dacie doręczenia powódce oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę przez pracodawcę. Powyższy wyrok został zaskarżony przez syndyka (...) S.A. apelacją, a co za tym idzie sprawa została przekazana do Sądu Okręgowego w Warszawie, jako Sądu II instancji (sygn. akt XXI Pa 510/13), który umorzył postępowanie w całości w związku z zakończeniem postępowania upadłościowego (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej. Wraz z umorzeniem postępowania przed Sądem II instancji uchylony został wyrok Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy.

W toku postępowania o sprostowanie świadectwa pracy w sprawie o sygn. akt VII P 1346/12, Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy (...) Wydział (...) wyrokiem z dnia 15 stycznia 2013 r. sprostował świadectwo pracy powódki z dnia 30 kwietnia 2012 r. Od powyższego wyroku syndyk masy upadłości (...) S.A. wniósł apelację do Sądu Okręgowego w Warszawie (...) Wydział (...), który to Sąd postanowieniem dnia 06 grudnia 2013 r. także umorzył postępowanie apelacyjne prowadzone pod sygn. akt XXI P 394/13, w związku z zakończeniem postępowania upadłościowego (...) S.A. Ponadto w dniu 3 czerwca 2014 r. Sąd Okręgowy w Warszawie (...) Wydział (...) uzupełnił powyższe postanowienie z dnia 06 grudnia 2013 r. w ten sposób, że uchylił wyrok Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy (...) Wydział (...) z dnia 15 stycznia 2013 r. w sprawie o sygn. akt VII P 1346/12 i umorzył postępowanie w sprawie. Postanowienie o uchyleniu wyroku Sądu I instancji w sprawie o sygn. akt VII P 1346/12 zostało doręczone pełnomocnikowi powódki - według informacji uzyskanych przez Pozwanego - w dniu 10 czerwca 2013 r. Przedmiotowe postanowienie nie zostało zaskarżone przez powódkę i stało się ono prawomocne.

W chwili obecnej brak jest prawomocnego i merytorycznego rozstrzygnięcia w przedmiocie roszczeń powódki wytoczonych przed Sądem Pracy.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów prywatnych i urzędowych z akt postępowania upadłościowego oraz postępowań przed sądami pracy, zeznań świadka T. S. oraz zeznań stron, którym to dowodom dał wiarę.

W ocenie Sądu Okręgowego powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powódka podnosiła, iż w wyniku nienależytego wykonania obowiązków przez syndyka poniosła szkodę. Wskazała na zaniechania syndyka stanowiące naruszenie:

- art. 97 k.p. polegające na niewydaniu w terminie świadectwa pracy;

- art. 237 p.u.i.n. polegające na nieumieszczeniu z urzędu na liście wierzytelności należności powódki ze stosunku pracy,

- art. 356 p.u.i.n. polegające na niewydzieleniu i niezłożeniu do depozytu sądowego sumy w celu zaspokojenia wierzytelności, co do których syndyk zgłaszał wątpliwości.

Sąd Okręgowy wskazał, iż w myśl art. 160 ust. 3 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. prawo upadłościowe i naprawcze w sprawach dotyczących masy upadłości syndyk, zarządca oraz nadzorca sądowy dokonują czynności na rachunek upadłego, lecz w imieniu własnym. Syndyk, nadzorca sądowy i zarządca nie odpowiadają za zobowiązania zaciągnięte w sprawach dotyczących masy upadłości. Syndyk, nadzorca sądowy i zarządca odpowiadają za szkodę wyrządzoną na skutek nienależytego wykonywania obowiązków. Odpowiedzialność syndyka masy upadłości oparta na przepisie art. 160 ust. 3 p.u.i.n. jest odpowiedzialnością za czyn niedozwolony. Przepis ten uzależnia ponoszenie odpowiedzialności przez syndyka masy upadłości tylko od faktu wyrządzenia szkody, jeżeli jest ona następstwem nienależytego wykonania obowiązków przez syndyka. Jest to odpowiedzialność na zasadzie winy. Przesłankami tej odpowiedzialności są więc: szkoda, zawinione nienależyte wykonanie obowiązków przez syndyka masy upadłości - wynikających z przepisów prawa upadłościowego albo wymaganych celem tego postępowania - oraz adekwatny związek przyczynowy pomiędzy szkodą a nienależytym wykonaniem obowiązków przez syndyka.

Zdaniem Sądu Okręgowego, to powódkę obciążało wykazanie wszystkich trzech przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej (art. 6 k.c.) tj. szkody, zawinonego działania lub zaniechania syndyka oraz istnienia pomiędzy nimi adekwatnego związku przyczynowego. Podstawą odpowiedzialności syndyka jest zasada winy, ta zaś stanowi naganną decyzję sprawcy szkody, odnoszącą się do podjętego przez niego bezprawnego działania lub zaniechania.. Syndyk ponosi odpowiedzialność przy każdym stopniu winy. Nienależyte wykonywanie obowiązków należy do sfery faktów, należy je więc oceniać odrębnie dla każdego przypadku, przy uwzględnieniu wszelkich towarzyszących temu okoliczności.

W ocenie Sądu I Instancji - analizując pierwszą z przesłanek należało wziąć pod uwagę czy doszło do naruszenia przez pozwanego wskazywanych przez powódkę przepisów prawa oraz do nienależytego wykonania obowiązków syndyka. Bezspornym jest, iż między powódką a jej pracodawcą, a następnie syndykiem masy upadłości powstał spór, co do daty i trybu rozwiązania stosunku pracy powódki z upadłą (...) S.A., a w konsekwencji co do wysokości przysługujących powódce roszczeń z tego tytułu. Powódka wytoczyła procesy przeciwko upadłej spółce o sprostowanie świadectwa pracy i ustalenie nieistnienia stosunku pracy w dacie doręczenia jej wypowiedzenia umowy o pracę bez wypowiedzenia, co miało bezpośrednie przełożenie na przysługujące jej należności pracownicze. Sądy pierwszej instancji podzieliły stanowisko powódki i uwzględniły jej roszczenia. Niemniej jednak wyroki te zostały prawomocnie uchylone, a postępowania w sprawach umorzone, nie doszło do rozpoznania apelacji od ww. wydanych wyroków. Powódka nie posiada tytułów egzekucyjnych dla wykazania swoich wierzytelności. Uchylenie wyroków i umorzenie postępowań przed Sądem Pracy wynikało z utraty bytu prawnego przez pozwaną spółkę.

Sąd Rejonowy – Sąd Pracy zaliczył roszczenia powódki do kategorii roszczeń majątkowych niepieniężnych i z tego względu uznał, iż nie wchodziły one w skład masy upadłości. Sąd ten wskazał, że roszczenie te nie podlegają zaspokojeniu z masy upadłości, a wynik postępowania nie dotyczy tejże masy upadłości. Tym samym upadła spółka zachowała legitymację bierną w procesie przed Sądem pracy i była jedynie zastępowana przez syndyka. Syndyk kwestionował powyższe stanowisko w apelacji. Sąd II Instancji po uzyskaniu informacji o ustaniu bytu prawnego upadłej spółki i wykreśleniu jej z KRS stwierdził brak następstwa prawnego tegoż podmiotu i postępowanie umorzył, uchylając wyrok I instancji zapadły w stosunku do nieistniejącego już podmiotu.

Powódka wywodziła, iż to вина pozwanego syndyka, iż nie może do dziś zaspokoić swoich roszczeń, które winny być przez syndyka umieszczone na liście wierzytelności z urzędu lub co najmniej ujęte w planie podziału masy. Gdyby

bowiem syndyk sprostował świadectwo pracy powódki należności powódki byłyby z urzędu umieszczone na liście, jako pochodzące ze stosunku pracy w myśl art. 237 u.p.i.n.

Zgodnie z art. 97 § 1 k.p. w związku z rozwiązaniem lub wygaśnięciem stosunku pracy pracodawca jest obowiązany niezwłocznie wydać pracownikowi świadectwo pracy, jeżeli nie zamierza nawiązać z nim kolejnego stosunku pracy w ciągu 7 dni od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia poprzedniego stosunku pracy. Świadectwo pracy dotyczy okresu lub okresów zatrudnienia, za które dotychczas nie wydano świadectwa pracy.

Zgodnie zaś z art. 237 u.p.i.n. nie wymagają zgłoszenia należności ze stosunku pracy. Należności z tego tytułu umieszcza się na liście wierzytelności z urzędu. Kwestie sporne dotyczyły daty wypowiedzenia umowy z powódką i trybu rozwiązania stosunku pracy, bowiem od tego zależało przysługiwanie jej należności dochodzonych niniejszym pozwem i określających jej szkodę. Syndyk nie uznawał skuteczności wypowiedzenia umowy o pracę dokonanego przez powódkę, lecz przyjmował za upadłym, iż stosunek pracy ustał wcześniej z dniem 6 marca 2012 r. na skutek wypowiedzenia dokonanego przez pracodawcę. Dokumenty znajdujące się w spółce w postaci wypowiedzenia z dnia 6 marca 2012 r., dawały podstawy do przyjmowania takiego stanowiska.

W konsekwencji Syndyk nie prostował świadectwa pracy powódki, uznając je za prawidłowe i uznając wierzytelności pieniężne powódki za sporne, nie umieścił ich na liście wierzytelności z urzędu. Zasada umieszczania na liście wierzytelności pracowniczych z urzędu wynika z bardzo dużej ich liczby co do zasady, a dokumenty upadłego z reguły pozwalają na ich precyzyjne ustalenie. Dokumentami, z których wynikają powyższe należności, są listy płac albo dokumenty stanowiące podstawę ich sporządzenia. W takim przypadku, można przyjąć, że wierzytelności te będą uwzględnione z urzędu w postępowaniu upadłościowym, co oczywiście nie wyłącza możliwości ich zgłoszenia przez pracownika, zwłaszcza jeśli uwzględniono jego należność w niepełnym rozmiarze, jak też w przypadku rezygnacji z ich dochodzenia w postępowaniu upadłościowym.

Dokonując interpretacji celowościowej przepisu Sąd Okręgowy wskazał, iż ma on na względzie przyspieszenie procesu ustalania wierzytelności do masy upadłości i jak najsprawniejszego prowadzenie postępowania. Tym samym w ocenie tego Sądu - w przypadku wątpliwości co do zasadności wierzytelności, prawidłowym jest nie wpisywanie takich wierzytelności z urzędu. Kwestia przyspieszenia postępowania nie może, bowiem stać ponad rzetelnością i prawidłowym prowadzeniem postępowania upadłościowego. Syndyk ma za zadanie ochronę wszystkich, nie zaś poszczególnych tylko wierzycieli upadłego.

Należności ze stosunku pracy mogą być uznane z urzędu na liście wierzytelności, gdy wynikają z listy płac albo z dokumentów, na podstawie których się je sporządza. Konstrukcja przepisu nie pozwala na uznanie z urzędu na liście wierzytelności należności kwestionowanych przez samego upadłego lub wątpliwych w świetle prowadzonej przezeń dokumentacji. Z tego względu pracownik, który wie, że jego należność nie była uznawana przez pracodawcę za zasadną, powinien zgłosić wierzytelność, aby być zaspokojony ze środków masy upadłości.

Zgłoszenie wierzytelności do masy upadłości uprawnia wierzyciela do wniesienia w dalszej kolejności sprzeciwu do listy wierzytelności na podstawie art. 256 p.u.i.n. Podkreślić należy, iż wierzytelności powódki były sporne pomiędzy stronami i nie wynikały z żadnych dokumentów rachunkowych znajdujących się w spółce (...) S.A. Ponadto w dokumentach spółki znajdowało się wypowiedzenie powódce umowy o pracę bez wypowiedzenia z dnia 06 marca 2012 r. złożone w trybie art. 52¹ §1 k.p. Powyższe okoliczności potwierdził świadek T. S., będący ówczesnym prezesem zarządu upadłej spółki.

W chwili sporządzania listy wierzytelności pozwany, jako syndyk (...) S.A. i powódka toczyli procesy sądowe, w których syndyk kwestionował tryb i termin rozwiązania przez powódkę stosunku pracy z upadłą, a w konsekwencji także prawo powódki do wynagrodzenia i odszkodowania za rozwiązanie umowy w trybie art. 55¹ § 1 k.p. Nie sposób zatem uznać w ocenie Sądu I Instancji, że syndyk kwestionując w całości termin i tryb rozwiązania stosunku pracy z powódką z winy pracodawcy, powinien niezwłocznie uznać z urzędu na liście wierzytelności (...) S.A. roszczenia powódki z tytułu

odszkodowania za okres wypowiedzenia oraz z tytułu wynagrodzenia za okres, w którym - zdaniem syndyka - powódka nie była już pracownikiem (...) S.A.

W toku postępowania upadłościowego (...) S.A. powódka dokonała zgłoszenia wierzytelności na podstawie art. 236 ust. 1 p.u.i.n. W wyniku zgłoszenia syndyk uznał wierzytelność powódki do kwoty 27.831,36 zł i odmówił uznania zgłoszonych wierzytelności w pozostałym zakresie. Syndyk przedstawił swoje stanowisko dotyczące roszczeń powódki poprzez odmowę ich uznania. Powódka była uprawniona, w myśl art. 256 ust. 1 p.u.i.n. do wniesienia sprzeciwu do listy wierzytelności. Powódka zaniechała jednak wniesienia sprzeciwu. Natomiast w dniu 24 stycznia 2013 r. pełnomocnik powódki złożył do Sędziego Komisarza wniosek o zmianę listy wierzytelności, jednakże przedmiotowy wniosek został oddalony postanowieniem z dnia 19 marca 2013 r., tj. przed zakończeniem postępowania upadłościowego.

Po złożeniu ww. wniosku przez powódkę Sędzia Komisarz zobowiązał syndyka do udzielenia informacji o postępowaniach prowadzonych przed Sądem Rejonowym dla m.st. Warszawy. Zgodnie z zarządzeniem Sędziego Komisarza z dnia 05.02.2013 r., Syndyk w dniu 22 lutego 2013 r. udzielił mu informacji o postępowaniach prowadzonych przed wyżej wymienionym Sądem, a następnie w dniu 15 marca 2013 r. złożył do akt postępowania upadłościowego kopie wyroków z uzasadnieniami wydanych w sprawach prowadzonych z powództwa powódki wraz z kopiami apelacji wniesionych w powyższych postępowaniach przez syndyka.

Powódka po sporządzeniu listy wierzytelności i przekazaniu listy Sędziemu Komisarzowi miała świadomość, że zarówno upadły, jak i syndyk masy (...) S.A. nie uznają jej roszczeń dochodzonych w niniejszym postępowaniu. Powódka nie posiadała też prawomocnych wyroków, które obligowałyby syndyka lub Sędziego Komisarza do dokonania zmian na liście wierzytelności z urzędu. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy (...) Wydział (...) wydał dwa wyroki uwzględniające roszczenia powódki, niemniej jednak wyroki te zostały zaskarżone przez syndyka (...) S.A., a następnie uchylone przez Sądy II instancji i nie wywołały żadnych skutków prawnych. Pozwany, jako syndyk nie miał podstaw do dokonania z urzędu zmian na liście wierzytelności albo do złożenia uzupełniającej listy wierzytelności obejmującej należności powódki. Powódka zaś nie złożyła skutecznie sprzeciwu do sporządzonej listy wierzytelności, a następnie nie wносиła zarzutów od ostatecznego planu podziału.

Odnosnie zarzutu naruszenia art. 356 p.u.i.n. poprzez niewydzielenie i niezłożenie do depozytu sądowego sumy w celu zaspokojenia wierzytelności, co do których syndyk zgłaszał wątpliwości, to w ocenie Sądu Okręgowego, także nie został on potwierdzony i wykazany przez stronę powodową. Zgodnie z ww. przepisem art. 356 p.u.i.n. sumę wydzieloną na zaspokojenie wierzytelności, której wysokość zależy od warunku rozwiązującego, wydaje się wierzycielowi bez zabezpieczenia, chyba że obowiązek zabezpieczenia ciąży na wierzycielu z mocy istniejącego między nim, a upadłym stosunku prawnego. Sumę wydzieloną na zaspokojenie wierzytelności, której zapłata zależy od warunku zawieszającego, w tym wierzytelności, o których mowa w art. 248 ust. 2 p.u.i.n., wydaje się wierzycielowi, jeżeli udowodni, że warunek się ziścił; w przeciwnym razie sumę tę składa się do depozytu sądowego. Sumę wydzieloną na zaspokojenie wierzytelności niewymagalnej składa się do depozytu sądowego. Przepis ten w ocenie Sądu Okręgowego, dotyczy wierzytelności niewymagalnych, a nie wierzytelności spornych. Zdaniem tego Sądu, powódka nie udowodniła w toku żadnego z postępowań, aby przysługiwała jej jakakolwiek wierzytelność poza wierzytelnością ujętą na liście wierzytelności. Powódka nie posiada tytułów egzekucyjnych na dochodzone ww. kwoty.

Pozwana (...) S.A w upadłości likwidacyjnej z chwilą zakończenia likwidacji zakończyła swój byt prawny i została wykreślona z KRS-u. W tych okolicznościach art. 356 p.u.i.n. nie mógł mieć w sprawie zastosowania. Z faktu wystąpienia przez powódkę jedynie z roszczeniami majątkowymi, ale niepieniężnymi, nie można czynić syndykowi zarzutu nienależytego wykonywania obowiązków. Kwestia uznania legitymacji biernej upadłego przez Sądy Pracy, nie była tożsamą z wytoczeniem powództwa przeciwko syndykowi. Syndyk jedynie reprezentował upadłego w tychże procesach. Tymczasem legitymacja bierna upadłego w procesie pracowniczym, nie oznaczała skierowania roszczeń pieniężnych powódki do masy upadłości przeciwko syndykowi.

Ponadto, podstawą podziału sum uzyskanych z likwidacji masy upadłości jest ostateczny plan podziału oraz oddzielne plany podziału, które sporządzane są w przypadku sprzedaży w toku postępowania upadłościowego rzeczy

obciążonych rzeczowo. W związku z faktem, że w skład masy upadłości (...) S.A. nie weszły rzeczy obciążone prawami rzeczowymi, jedyną podstawą zaspokojenia wierzycieli upadłego był ostateczny plan podziału sumy uzyskanej z likwidacji masy upadłości. Plan taki sporządza się na podstawie list wierzytelności złożonych przez syndyka do sędziego komisarza. Jeżeli zatem konkretna wierzytelność nie została uznana w całości lub w części na zatwierdzonej przez sędziego komisarza liście wierzytelności, to wierzytelność ta nie brała udziału w ostatecznym planie podziału.

Wobec nieuznania wierzytelności powódki ponad kwotę 27.831,36 zł, syndyk (...) S.A. nie miał podstaw prawnych do wypłaty na rzecz powódki jakichkolwiek sum przewyższających przywołaną kwotę. Tym samym zaspokojenie powódki w postępowaniu upadłościowym (...) S.A. nastąpiło zgodnie z przepisami ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, a więc w drodze realizacji ostatecznego planu podziału sporządzonego na podstawie listy wierzytelności zatwierdzonej przez Sędziego Komisarza, na której to liście wierzytelność powódki została uznana w kwocie 27.831,36 zł.

Art. 349 ust. 1 p.u.i.n. stanowi, że sędzia-komisarz zawiadamia upadłego i członków rady wierzycieli oraz obwieszcza, że plan podziału można przeglądać w sekretariacie sądu i w terminie dwóch tygodni od dnia obwieszczenia wnosić zarzuty przeciwko planowi podziału. Powódka nie zgadzając się z kwotami, jakie zostały jej przyznane na podstawie ostatecznego planu podziału była uprawniona do wniesienia zarzutów do tego planu, na podstawie art. 349 p.u.i.n., czego jednak zaniechała. W konsekwencji powyższy plan został zrealizowany po jego uprawomocnieniu się, bez uwzględnienia w całości roszczeń powódki.

Sąd Okręgowy ocenił, iż pozwany, jako syndyk nie może ponosić odpowiedzialności za brak wytoczenia przez powódkę bezpośredniego powództwa o zapłatę należnych jej świadczeń przeciwko syndykowi masy upadłości (...) S.A.

Tym samym wobec niewykazania pierwszej z przesłanek odpowiedzialności syndyka masy upadłości tj. nienależytego wykonania obowiązków nie można zdaniem Sądu Okręgowego uznać istnienia adekwatnego związku przyczynowego między poniesioną przez powódkę szkodą w postaci niewypłacenia jej należności ze stosunku pracy, a zachowaniem pozwanego Syndyka. Zatem bez znaczenia pozostaje okoliczność wynikająca z faktu, iż doręczenie powódce wypowiedzenia stosunku pracy przez (...) S.A. w W. z dnia 6 marca 2012 r. nastąpiło później, aniżeli wypowiedzenie złożone przez powódkę, co miało miejsce w dniu 12 marca 2012 r.

W konsekwencji Sad Okręgowy oddalił powództwo, orzekając o kosztach procesu na podstawie art. 98 k.p.c. i art. 113 u.k.s.c.

Powyższy wyrok został zaskarżony przez powódkę w całości. Podniesiono następujące zarzuty:

1. naruszenie prawa materialnego to jest art. 160 ust. 3 p.u.i.n. w zw. z dyspozycją art. 415 k.c. poprzez ich błędną wykładnię, i przyjęcie, iżby celowe i umyślne działanie syndyka polegające na pozbawieniu powódki możliwości osiągnięcia zaspokojenia przysługujących jej roszczeń, wobec uniemożliwienie rozpoznania złożonych przez syndyka apelacji od rozstrzygnięć sądów rejonowych potwierdzających słuszność roszczeń powódki, poprzez unicestwienie bytu prawnego jedynego podmiotu posiadającego legitymację bierną przed rozpoznaniem apelacji, nie konstytuowało umyślnej postaci winy syndyka i tym samym nie stanowiło nienależytego wykonywania obowiązków syndyka;
2. naruszenie prawa materialnego to jest art. 160 ust. 3 p.u.i.n. w zw. z dyspozycją art. 61 k.c. poprzez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, iżby całkowicie dowolna, sprzeczna z literalnym brzmieniem przepisu oraz zasadami jego wykładni, nieuprawniona i aprioryczna interpretacja syndyka w zakresie dyspozycji art. 61 k.c. polegająca na przyjęciu przezeń w toku postępowania upadłościowego, iżby wypowiedzenie umowy o pracę dokonane przez spółkę doszło do powódki wcześniej niż dotarło do spółki wypowiedzenie umowy o pracę powódki, prowadząca wprost do zaistnienia szkody majątku powódki, pozostawała uprawnieniem syndyka i nie stanowiła tym samym nienależytego wykonywania obowiązków syndyka;
3. naruszenie prawa materialnego to jest art. 160 ust. 3 p.u.i.n. w zw. z dyspozycją art. 237 p.u.i.n. poprzez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, iżby Syndyk nie miał obowiązku umieszczenia wierzytelności powódki na liście wierzytelności z urzędu pomimo dysponowania nie budzącymi wątpliwości dokumentami potwierdzającymi

zmaterializowanie się wierzytelności powódki wobec wypowiedzenia umowy o pracę w trybie art. 55¹ § 1 k.p. oraz wynikowo na przyjęciu, iż powołane zaniechanie syndyka nie stanowiło nienależytego wykonywania obowiązków syndyka;

4. naruszenie prawa materialnego to jest art. 160 ust. 3 p.u.i.n. w zw. z dyspozycją art. 97 k.p. poprzez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, iż Syndyk wydając (z rażącym przekroczeniem przepisanej terminu), nieprawdziwe w swej treści świadectwo pracy (co w uzasadnieniu przyznaje pośredni Sąd orzekający) rzutujące wprost na zmaterializowanie roszczeń powódki nie stanowiło nienależytego wykonywania obowiązków syndyka;

5. naruszenie prawa materialnego to jest art. 356 p.u.i.n. poprzez jego błędną wykładnię I interpretację polegającą na przyjęciu, iżby syndyk nie był zobowiązany do złożenia do depozytu sądowego sumy na zaspokojenie wierzytelności powódki, podczas gdy sam syndyk w toku postępowania uzależniał kwestię uznania wierzytelności powódki od przedłożenia tytułu egzekucyjnego jak też wobec faktu, iż o braku spełnienia analogicznego de facto warunku - uzyskania przez powódkę tytułu egzekucyjnego traktuje w uzasadnieniu rozstrzygnięcia Sąd orzekający;

6. naruszenie prawa procesowego tj. art. 233 k.p.c. poprzez niedokonanie wszechstronnego rozważenia całości materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, tj. poprzez:

a) nieuzasadnione, sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego przyjęcie, iżby Syndyk, wobec znajdujących się w spółce dokumentów w postaci wypowiedzenia z dnia 6 marca 2012 roku, miał podstawy, aby nie uznać skuteczności wypowiedzenia o pracę dokonanego przez powódkę, podczas gdy w spółce znajdowały się również dokumenty bezsprzecznie potwierdzające racje powódki, tj. wypowiedzenie umowy o pracę dokonane w trybie art. 55¹ § 1 k.p. wraz z niebudzącym wątpliwości dowodem jego skutecznego doręczenia, w dacie pewnej, na ręce prezesa zarządu upadłej;

b) nieuzasadnione, sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego przyjęcie, iżby Syndyk, wobec znajdujących się w spółce dokumentów w postaci wypowiedzenia z dnia 6 marca 2012 roku, miał podstawy aby nie uznać skuteczności wypowiedzenia o pracę dokonanego przez powódkę, wobec jednoczesnego, nie budzącego wątpliwości zważenia przez Sąd orzekający, w treści uzasadnienia, iż „doręczenie powódce wypowiedzenia stosunku pracy przez (...) S.A. w W. nastąpiło później, aniżeli wypowiedzenie złożone przez powódkę, co miało miejsce w dniu 12 marca 2012 roku”;

c) nieuzasadnione, sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego przyjęcie, iżby Syndyk, w zakresie kwestionowania roszczenia powódki przyjął stanowisko pracodawcy powódki, podczas gdy zeznający w charakterze świadka były prezes zarządu upadłej T. S. nie kwestionował skuteczności ani daty doręczenia mu wypowiedzenia umowy o pracę powódki w trybie art. 55¹ § 1 k.p., nie kwestionując tym samym roszczenia powódki;

d) nieuzasadnione, sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego przyjęcie, iżby Syndyk, miał prawo zakwestionować roszczenie powódki, bowiem rzekomo roszczenie powódki nie było wykazane w dokumentacji spółki, podczas gdy zeznający w charakterze świadka były prezes zarządu upadłej T. S. bezspornie wskazał, iż przekazał Syndykowi wszystkie dokumenty spółki w tym również wypowiedzenie umowy o pracę powódki dokonane w trybie art. 55¹ § 1 k.p., co miało istotny wpływ na wynik sprawy, doprowadziło do błędnego ustalenia okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy przez Sąd I Instancji i nieuzasadnionego przyjęcia, iżby Pozwany swoim celowym działaniem polegającym na pozbawieniu możliwości uzyskania przez Powódkę tytułu egzekucyjnego, nie dopuścił się nienależytego wykonywania obowiązków syndyka;

7. naruszenie prawa procesowego tj. art. 232 k.p.c. w zw. z dyspozycją art. 6 k.c. mające wpływ na rozstrzygnięcie Sądu poprzez ich błędną wykładnię i interpretację, wobec przyjęcia, iżby powódka nie udowodniła swoich twierdzeń dotyczących celowego i zawinionego działania syndyka skutkującego przypisaniem mu winy za wymierną i rzeczywistą szkodę w majątku powódki, podczas gdy powódka dowiodła iż syndyk w sposób całkowicie celowy dokonał niezgodnej z przepisami prawa interpretacji faktów nakierowanej na pozbawienie powódki możliwości zaspokojenia swoich

roszczeń oraz celowo doprowadził swoim działaniem polegającym na unicestwieniu bytu prawnego upadłej, do usunięcia z obrotu prawnego rozstrzygnięć Sądów powszechnych konstytuujących bezprawnie zakwestionowane przez niego roszczenie powódki, co bezspornie poświadcza poczynione przez syndyka w apelacji od wyroku w sprawie o sygn. akt VII P 675/12 zważenie, iż „stan faktyczny postępowania pozostawał pomiędzy stronami bezsporny”;

8. naruszenie prawa procesowego tj. dyspozycji art. 328 § 2 k.p.c. poprzez wewnętrzną sprzeczność treści uzasadnienia wyroku sprowadzającą się do wskazania, iż „doręczenie powódce wypowiedzenia stosunku pracy przez (...) S.A. nastąpiło później aniżeli wypowiedzenie złożone przez powódkę, co miało miejsce w dniu 12 marca 2012 roku” i jednocześnie wywiedzenie iżby fakt ów pozostawał bez znaczenia wobec niewykazania przez powódkę nienależytego wykonania obowiązków syndyka, podczas gdy „ratio legis” działań syndyka opierało się o dokładnie przeciwne acz całkowicie niezgodne z prawem (i prawdą) założenie tj. przyjęcie iż skuteczne było wypowiedzenie umowy o pracę skierowane do powódki przez (...) S.A.;

9. naruszenie prawa procesowego tj. dyspozycji art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak wskazania w treści uzasadnienia, którym z dokumentów prywatnych spośród zdeponowanych w aktach postępowania Sąd dał wiarę i w jakim zakresie oraz na których z nich oparł swe rozstrzygnięcie, skoro powołał je ogólnikowo w uzasadnieniu orzeczenia wskazując jedynie, iż „złożone do akt sprawy dokumenty prywatne, zgodnie z art. 245 k.p.c. stanowiły dowód tego, że osoby, które go podpisały złożyły oświadczenie za warte w dokumencie”;

10. naruszenie prawa materialnego tj. dyspozycji art. 5 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie i uznanie, iż w analizowanym stanie faktycznym wszelkie celowe działania i zaniechania syndyka prowadzące wprost do uniemożliwienia powódce zaspokojenia jej w pełni słusznie wysuwanych roszczeń poprzez uzyskanie stosownych wyroków sądów powszechnych konstytuujących jej wiarygodność nie stanowiły nadużycia prawa, w sytuacji gdy powódka wobec stanowiska syndyka wielokrotnie artykułowanego w toku postępowania, zmierzała do uzyskania prawomocnych rozstrzygnięć potwierdzających słuszność swojego stanowiska.

W konsekwencji powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 160.300,66 zł tytułem odszkodowania za nienależyte wykonywanie obowiązków przez syndyka w osobie W. M. wraz z ustawowymi odsetkami od powołanych w pozwie kwot częściowych od dnia 28 sierpnia 2013 roku oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu za I instancję, jak również zasądzenie od pozwanego - na rzecz powódki kosztów procesu za instancję odwoławczą - według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Pozwany wniosł o oddalenie apelacji i zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powódki jest niezasadna. Sąd Apelacyjny co do zasady podziela ustalenia faktyczne, jak i ocenę prawną dokonaną przez Sąd Okręgowy (za wyjątkiem, o którym mowa poniżej).

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutów naruszenia prawa procesowego, należy wskazać, iż nie są one zasadne. Przepis art. 232 k.p.c. zdanie pierwsze jest adresowany do stron postępowania, a nie do sądu, w konsekwencji sąd nie mógł mu uchybić. Prawidłowo również Sąd Okręgowy zastosował rozkład ciężaru dowodu w rozumieniu art. 6 k.c., uznając iż ciężar wykazania przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej opartej na treści art. 415 k.c. spoczywa na powódce (por. wyrok SN z 6 kwietnia 2017r. IV CSK 379/16 LEX Nr 23 07130).

Uzasadnienie wyroku zawiera wszystkie wymagane treścią art. 328§2 k.p.c. elementy, a zatem zarzut naruszenia tego przepisu nie może być również uznany za skuteczny. W świetle utrwalonego orzecznictwa zarzut naruszenia ww. przepisu może odnieść skutek tylko w przypadku, jeżeli uzasadnienie orzeczenia zostało sporządzone w sposób wyłączający możliwość dokonania kontroli instancyjnej, a tak nie jest w niniejszej sprawie, motywy rozstrzygnięcia Sądu I instancji są czytelne. Zgodnie z treścią tego przepisu uzasadnienie wyroku powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów,

na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Sąd Okręgowy przy poszczególnych ustaleniach stanu faktycznego wyraźnie powołał dokumenty, na których oparł dane ustalenie (por. k. 275 i nast.), a zatem zarzut apelacji w tym zakresie jest niezrozumiały. Wszystkie złożone dokumenty Sąd ten uznał za wiarygodne, a moc dowodową dokumentów prywatnych określił prawidłowo na podstawie 245 k.p.c.

Nie jest również zasadny zarzut naruszenia art. 233§1 k.p.c. w odniesieniu do dowodu z zeznań T. S.. Ocena zeznań tego świadka, jak i dokonane tej podstawie ustalenia mieszczą się w zakresie swobodnej oceny dowodów przewidzianej w tym przepisie. Świadek wyraźnie stwierdził, iż trudno mu było określić z jaką datą doszło do rozwiązania stosunku pracy, że dla niego była to wówczas kwestia sporna (k. 238v protokół skrócony, k. 243 protokół elektroniczny). Wprawdzie w odpowiedzi na pytania pełnomocnika powódki świadek przyznał, iż wypowiedzenie powódki do niego dotarło i tego nie kwestionował, ale należy zauważyć, iż w dacie doręczenia mu wypowiedzenia od powódki nie wróciły do niego jeszcze dowody doręczenia korespondencji wysłanej przez spółkę do powódki na różne adresy, wobec czego samo otrzymanie ww. dokumentu nie oznaczało wówczas bezsporności roszczeń powódki.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, wbrew twierdzeniom Sądu I Instancji, powódka wykazała w niniejszym postępowaniu, iż dokonane przez nią wypowiedzenie było skuteczne i że przysługiwało jej co do zasady od pracodawcy odszkodowanie za rozwiązanie stosunku pracy z winy pracodawcy. Fakty te zostały wykazane złożonymi dokumentami w postaci umowy o pracę, aneksu do tej umowy, wypowiedzenia, faktu wypłacenia przez syndyka wynagrodzenia za luty 2012 r., co wskazuje na brak wypłacenia tego wynagrodzenia przez upadłą spółkę. Jednakże o ile sama zasada nie budzi wątpliwości, o tyle wskazana przez powódkę wysokość jej szkody takie wątpliwości może budzić. Powódka nie otrzymała wynagrodzenia za ostatni miesiąc swojej pracy tj. luty 2012, a brak wypłaty wynagrodzenia stanowi naruszenie podstawowych obowiązków wobec pracownika i w świetle art. 55§1¹ k.p. może stanowić uzasadnienie wypowiedzenia umowy i dochodzenia odszkodowania za okres przewidzianego w umowie wypowiedzenia. Wynagrodzenie powódki wynosiło wówczas kwotę 23 550 zł brutto, co wynika z przedstawionego aneksu do umowy. W umowie o pracę był przewidziany 6 miesięczny okres wypowiedzenia w przypadku umowy na czas nieokreślony. A zatem odszkodowanie należne powódce na podstawie ww. przepisu wyniosłoby 6 razy 23 550 zł tj. 141 300 zł brutto. Powódka wskazała natomiast z tego tytułu kwotę 156 286,36 zł nie wskazując sposobu jej wyliczenia. Powódka jako szkodę wskazała także kwotę 4014,30 zł jako wynagrodzenie z tytułu pracy za okres od 6 do 12 marca 2012 r. Jednakże wobec faktu, iż przebywała ona wówczas na zwolnieniu lekarskim, w ramach niniejszego postępowania i braku dokumentacji pracowniczej, nie można zweryfikować czy kwota ta jest wyliczona prawidłowo.

Pozostałe zarzuty naruszenia art. 233§1 k.p.c. nie dotyczą w istocie oceny poszczególnych dowodów, lecz merytorycznej oceny działań syndyka, wobec czego podniesione w nich kwestie zostaną omówione wraz z zarzutami naruszenia prawa materialnego.

Zgodnie z art. 160 ust. 3 prawa upadłościowego i naprawczego w wersji obowiązującej w dacie wszczęcia i prowadzenia postępowania upadłościowego (dalej jako p.u.i.n.) syndyk ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną na skutek nienależytego wykonywania obowiązków. Jest to odpowiedzialność za czyn niedozwolony, a zatem za działanie lub zaniechanie sprzeczne z ustawą i zasadami współżycia społecznego. Obowiązki syndyka dotyczące ustalenia listy wierzytelności, warunków likwidacji majątku czy podziału funduszy są precyzyjnie określone w ustawie i niewątpliwie uchybienie tym obowiązkom może rodzić odpowiedzialność odszkodowawczą. Przy czym syndyk odpowiada tylko za szkodę, która wpływa bezpośrednio z jego działania lub zaniechania.

Celem działania syndyka jest zaspokojenie wszystkich wierzycieli w jak najszerszym zakresie i w jak najszybszym możliwym terminie.

Niewątpliwie wierzytelności powódki należały do uprzywilejowanych wierzytelności z zakresu prawa pracy. Zgodnie z art. 237 p.u.i.n. - należności ze stosunku pracy umieszcza się na liście wierzytelności z urzędu, nie wymagają one zgłoszenia. Jednakże przepis ten dotyczy jedynie wierzytelności bezspornych. Jak się wskazuje w literaturze: „Zgłoszenie takie będzie wręcz nieodzowne, jeżeli syndyk nie wykaże wierzyciela na liście wierzytelności, uznając, że

nie ma on roszczeń wobec upadłego podlegających trybowi określonymu w art. 237 p.u.i.n. (tak: A. Tomanek Ustalenie wierzytelności pracowniczych w postępowaniu upadłościowym PiZS 2004/8/18, LEX teza druga; podobnie: Dariusz Chrapoński, Komentarz do art.237 ustawy - Prawo upadłościowe, LEX). W niniejszej sprawie Syndyk zamieścił na liście wierzytelność powódki z zakresu prawa pracy w wysokości bezspornej. Natomiast roszczenia odszkodowawcze powódki (jak i część jej roszczeń z tytułu wynagrodzenia za pracę) należały do spornych, nie tylko ze względu na termin doręczenia wypowiedzenia umowy, ale również z uwagi na sam charakter dochodzonych roszczeń odszkodowawczych. Nie wynikało jednak z wyłącznie oceny syndyka, lecz z dokumentacji spółki i stanowiska zarządu upadłej spółki, na co wskazuje treść uzasadnienia odmowy umieszczenia na liście wierzytelności powódki (k. 8 akt X GUp 34/12). Z ksiąg rachunkowych spółki wynikała należność powódki wynosząca ok. 27 831,36 zł i taką należność Syndyk uwzględnił (k. 5 akt X GUp 34/12). Wprawdzie rzeczywiście obecnie możemy ocenić, iż wypowiedzenie stosunku pracy ze strony powódki nastąpiło zanim dotarło do niej wypowiedzenie wysłane ze spółki, jednak wówczas nie było to oczywiste, bowiem jak wynika z zeznań świadka T. S., wypowiedzenie to zostało wysłane wcześniej i to na różne adresy (k. 238v). Świadcstwo pracy Syndyk wystawił już w dniu 30 kwietnia 2012 r., a zatem krótko po objęciu swej funkcji. W konsekwencji, Syndyk miał prawo przyjąć, iż wierzytelność z tytułu roszczeń odszkodowawczych powódki jest wierzytelnością sporną. Należy również wziąć pod uwagę, iż na tle art. 61 k.c. istnieją w doktrynie i orzecznictwie rozbieżności co do kwestii skuteczności doręczenia. Sąd Apelacyjny podziela stanowisko przyjęte przez sądy pracy co do braku skuteczności wypowiedzenia dokonanego przez zakład pracy powódki, jednak niewątpliwie nie jest to jedyna możliwa wykładnia ww. przepisu. Powódka nie oczekiwała również na zamieszczenie z urzędu jej pozostałych wierzytelności przez syndyka, lecz zgłosiła je w trybie art. 236 p.u.i.n.

W konsekwencji – w sytuacji gdy Syndyk odmówił wpisania tej wierzytelności na listę, wyraźnie wskazując powody tej odmowy, powódka winna była wnieść sprzeciw zgodnie z treścią art. 256 p.u.i.n. Wniesienie sprzeciwu do odmowy uwzględnienia wierzytelności jest właściwym środkiem zaskarżenia decyzji syndyka. Takie stanowisko wyraził również Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 18 października 2017 r. I PK 273/16 OSNP 2018/8/101, w którym stwierdził, iż „Niewniesienie sprzeciwu od odmowy uznania wierzytelności ze stosunku pracy na liście wierzytelności uniemożliwia podjęcie i kontynuowanie postępowania sądowego przeciwko syndykowi masy upadłości w sprawie o tę wierzytelność (art. 145 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe, tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r. poz. 2344 z późn. zm.). Sąd Apelacyjny podziela powyższe stanowisko uznając, iż również w niniejszej sprawie wniesienie sprzeciwu było jedynym środkiem zaskarżenia decyzji syndyka w sytuacji odmowy uwzględnienia przez niego zgłoszonej wierzytelności, szczególnie w sytuacji, gdy przed ogłoszeniem upadłości nie toczyło się postępowanie o tę wierzytelność. W konsekwencji należy uznać, iż brak uwzględnienia tej wierzytelności na liście jest wynikiem niewniesienia sprzeciwu przez powódkę od odmowy uznania zgłoszonej przez nią wierzytelności. Zaś działaniem pozwanego w postaci odmowy uwzględnienia tej wierzytelności na liście nie można przypisać waloru bezprawności.

Kolejną kwestią z której powódka wywodzi swe roszczenia jest fakt wydania jej zdaniem nieprawidłowego świadectwa pracy. Jednakże Syndyk nie był pracodawcą powódki, a świadectwo wystawił na podstawie art. 3¹ k.p. w zw. z art. 173 p.u.i.n w oparciu o dokumentację przedstawioną przez spółkę. Jak wyżej wskazano, kwestia sposobu rozwiązania umowy była w relacji między spółką z powódką jest kwestią sporną. Syndyk przedstawił w tej kwestii stanowisko pracodawcy powódki, jakim była upadła spółka. W ocenie Sądu Apelacyjnego nie można tej czynności uznać za czyn niedozwolony. Niewątpliwie pozwany nie wydał świadectwa pracy w terminie, jednak wskazywana przez powódkę szkoda ma swe źródło nie w spóźnionym wydaniu świadectwa pracy, lecz w nieuwzględnieniu w planie podziału jej roszczeń odszkodowawczych z tytułu rozwiązania przez nią stosunku pracy z winy pracodawcy (powódka nie dochodziła odszkodowania na podstawie art. 99 k.p.). Zasadnie jednak Sąd Okręgowy zauważył, iż powódka nie zaskarżyła również planu podziału, lecz składała wnioski nieznanne procedurze upadłościowej.

Kwestią sporną jest natomiast kwestia czy pozwany jako syndyk miał obowiązek zaczekania z zakończeniem postępowania upadłościowego na rozpoznanie wniesionych przez niego apelacji w sprawach dotyczących powództw powódki przed sądami pracy. Z przepisów prawa upadłościowego i naprawczego obowiązującego w chwili prowadzenia postępowania upadłościowego pracodawcy powódki nie wynika, aby syndyk był zobowiązany do

oczekiwania na zakończenie wytoczonych przez nią procesów, tym bardziej, iż nie był stroną tych procesów, a jedynie występował w nich w charakterze reprezentanta upadłego na podstawie art. 173 p.u.i.n. w zw. z art. 3¹ k.p.

W świetle utrwalone orzecznictwa i poglądów doktryny po ogłoszeniu upadłości nadal pracodawcą jest upadły przedsiębiorca, nie zaś syndyk masy upadłości. Syndyk jest więc zarządcą, który dokonuje czynności na rachunek upadłego, lecz w imieniu własnym (art. 160 p.u.i.n.). W świetle utrwalonego orzecznictwa sądowego, syndyk jest uprawniony do dokonywania czynności w imieniu pracodawcy (uchwała siedmiu sędziów z dnia 24 marca 1994 r., I PZP 5/94, OSNAPiUS 1994, z. 1, poz. 4 oraz wyrok z dnia 18 czerwca 2002 r., I PKN 171/01, OSNP 2004, z. 7 poz. 121). Kwestia reprezentacji upadłego w postępowaniach z zakresu prawa pracy jest kwestią sporną w orzecznictwie, jednak w ocenie Sądu Apelacyjnego, skoro orzeczenia w ww. sprawach mogły wpływać na masę upadłości, to faktycznie formalnie stroną tych postępowań powinien być syndyk działający w imieniu, własnym, ale na rzecz masy upadłości (por. wyrok SN z 23 lutego 2005 II PK 201/04 OSNP 2005/21/333).

Syndyk kwestionował wydane przez Sąd Pracy orzeczenia m.in. z uwagi na fakt, iż uważał, że powódka nie ma interesu prawnego w dochodzenia tych roszczeń, bowiem może je zrealizować w postępowaniu upadłościowym, jednakże interes prawny powódki był szerszy niż tylko realizacja roszczeń majątkowych, bowiem dotyczył otrzymania właściwego świadectwa pracy, ustalenia daty rozwiązania umowy o pracę i trybu tego rozwiązania. Jednak wszelkie roszczenia majątkowe powinny być dochodzone przeciwko syndykowi w postępowaniu upadłościowym, a nie po za nim. Skoro Syndyk nie został uznany za stronę tego postępowania, to nie miał obowiązku czekać na jego zakończenie, natomiast skorzystanie z prawa zaskarżenia tych orzeczeń, w sytuacji gdy zostały one wydane wg pozwanego przeciwko niewłaściwie określonemu podmiotowi, nie może być uznane za czyn niedozwolony.

Gdyby powódka zaskarżyła ustalenie listy wierzytelności czy plan podziału, to zapewne sąd rozpoznający sprzeciw czy też sąd odwoławczy rozpoznający zażalenie rozważyłyby zawieszenie postępowania do czasu zakończenia procesów przed sądem pracy, ale tak się nie stało. Również w przypadku złożenia przez powódkę zarzutów do planu podziału, Sąd rozpoznając zarzuty mógłby uwzględnić jej roszczenia lub zaczekać na wynik postępowania przed sądami pracy, powódka jednak nie złożyła takich zarzutów. W istocie zatem szkoda powódki nie pozostaje w związku przyczynowym z działaniami pozwanego, lecz jest konsekwencją jej własnych błędów.

Nie jest zasadny również zarzut naruszenia art. 356 p.u.i.n., bowiem wysokość wierzytelności powódki nie należała ani od warunku zawieszającego ani od warunku rozwiązującego, ani też nie miała charakteru wierzytelności niewymagalnej. Syndyk nie miał podstawy prawnej do złożenia sumy na zaspokojenie roszczeń powódki do depozytu sądowego.

W konsekwencji pozwanemu nie można zarzucić naruszenia przepisów prawa.

Należy również rozważyć czy działania i zaniechania pozwanego syndyka mogły stanowić czyn niedozwolony poprzez naruszenie zasad współżycia społecznego. Sam art. 5 k.c. nie może stanowić podstawy dochodzenia roszczeń przeciwko syndykowi, jednak naruszenie zasad współżycia społecznego może być uznane niekiedy na czyn bezprawny w rozumieniu art. 415 k.c. Bezprawność – jako przedmiotowa cecha czynu sprawcy – tradycyjnie ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym. Pojęcie porządku prawnego obejmuje nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej, lecz także nakazy i zakazy wynikające z norm moralnych i obyczajowych, określanych jako „zasady współżycia społecznego” lub „dobre obyczaje” (np. wyrok składu siedmiu sędziów SN z dnia 31 stycznia 1968 r., III PRN 66/67, OSPiKA 1968, z. 12, poz. 261). Bezprawność w rozumieniu art. 415 k.c. obejmuje swoim zakresem naruszenia przepisów prawa pozytywnego oraz zasad współżycia społecznego, a bezprawność zaniechania występuje wtedy, gdy istniał nakaz działania (współdziałania), zakaz zaniechania albo zakaz spowodowania skutku, jaki przez zaniechanie może być spowodowany (por. wyrok SN z dnia 19 lutego 2003 r., V CKN 1681/00, LEX nr 121742).

W postępowaniu upadłościowym syndyk ma obowiązek działać na rzecz wszystkich wierzycieli, a jedną z zasad postępowania upadłościowego jest jego szybkość. Syndyk w sposób jasny przedstawił swoje stanowisko w przedmiocie odmowy uznania wierzytelności powódki, a powódka mogła to zaskarżyć, z czego nie skorzystała. Nie można zatem

uznać, aby swoim działaniem uniemożliwił jej dochodzenie należności ze stosunku pracy, bowiem taka możliwość prawna istniała, a powódka z niej nie skorzystała. Syndyk uznał, iż właściwą drogą dochodzenia przez powódkę jej wierzytelności jest zaskarżenie listy wierzytelności i w tym zakresie miał rację. Samo zakwestionowanie trybu realizacji roszczeń powódki nie uniemożliwiało realizacji przez powódkę jej roszczeń, a zatem nie można uznać, iż stanowiło naruszenie zasad współzycia społecznego.

Powódka dochodziła w postępowaniu upadłościowym roszczeń pracowniczych, które niewątpliwie pozostają uprzywilejowane w stosunku do innych wierzytelności. Nie można jednak w kontekście zarzutu naruszenia przez syndyka zasad współzycia społecznego, pomijać, iż powódka była członkiem zarządu upadłej spółki, a wynagrodzenie członka zarządu jest co do zasady nieco inaczej traktowane w postępowaniu upadłościowym niż wynagrodzenie innych pracowników (por. art. 129 p.u.i.n.). W toku postępowania apelacyjnego powódka podnosiła uwagę na to, że pozwany zaspokoił przede wszystkim wierzytelności „spółki - matki” kosztem jej wierzytelności. Niestety nie jest to prawdziwe stwierdzenie, bowiem jak wynika z planu podziału poza należnościami pracowniczymi, kilkunastu innych wierzycieli uzyskało zaspokojenie, ale tylko w niewielkim procencie swoich roszczeń (ok. 19%), a (...) (spółka, która była właścicielem udziałów w upadłej spółce) otrzymała jedynie kwotę 25 306 zł (k. 4 akt X GUp 34/12 Ap2). Powódka nie wykazała jakie konkretnie zasady współzycia społecznego naruszył pozwany, tak aby można było uznać to za czyn niedozwolony.

Na marginesie należy wskazać, iż powódka jako członek zarządu jest osobą co do zasady mogącą ponosić odpowiedzialność za bezskuteczność egzekucji i zbyt późne wszczęcie postępowania upadłościowego (art. 299 k.s.h.). Sama przyznała w toku składania zeznań, iż wiedziała o złej sytuacji spółki, miała jednak inne koncepcje naprawy sytuacji spółki i była przeciwna składaniu wniosku o ogłoszenie upadłości (k. 239v). W wyniku późniejszego złożenia wniosku o upadłość przez T. S. wierzyciele jedynie w 19% uzyskali zaspokojenie, a w pozostałej części – nie zostali zaspokojeni. W konsekwencji nie można uznać, aby działania syndyka skutkujące ostatecznie zaspokojeniem innych wierzycieli kosztem wierzytelności powódki prowadziły do stanu sprzecznego z zasadami współzycia społecznego.

Odnosząc się natomiast do zarzutu, iż zakończenie przez pozwanego postępowania upadłościowego uniemożliwiło powódce sprostowanie świadectwa pracy, co ma znaczenie dla dalszej jej pracy zawodowej, należy wskazać, iż powódka w niniejszym postępowaniu nie dochodziła szkody związanej z konsekwencjami w zakresie podjęcia nowego zatrudnienia w związku z brakiem sprostowania świadectwa pracy.

Niezależnie od powyższego, nawet gdyby przyjąć, iż pozwany miał obowiązek poczekać z zakończeniem postępowania upadłościowego do zakończenia procesów przed sądem pracy, należy zauważyć, iż pomiędzy działaniami Syndyka a szkodą powódki nie zachodzi adekwatny związek przyczynowy. Gdyby nawet powódka uzyskała prawomocne orzeczenia sądów pracy przesądzające skuteczność złożonego przez nią wypowiedzenia, to w sytuacji niezaskarżenia przez nią planu podziału i jego wykonania, nie mogłaby już uzyskać zaspokojenia z masy upadłości z uwagi na brak środków.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji. O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 w zw. z §10 ust1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015 poz. 17804 ze zm.).